Čtvrtek 11. března 2021

P9_TA(2021)0090

Práva dětí

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o právech dítěte s ohledem na strategii EU pro práva dítěte (2021/2523(RSP))

(2021/C 474/16)

Evropský parlament,

— s ohledem na mezinárodní úmluvu o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,

— s ohledem na obecné připomínky Výboru OSN pro práva dítěte ([1]),

— s ohledem na pokyny OSN o alternativní péči o děti ([2]),

— s ohledem na globální studii OSN o uvězněných dětech z července 2019,

— s ohledem na politické prohlášení OSN ze dne 15. dubna 2020 nazvané Dopad pandemie COVID-19 na děti a na kladnou reakci, která vznikla pod společným vedením EU a skupiny latinskoamerických a karibských států (GRULAC) a kterou podepsalo 173 zemí,

— s ohledem na politickou reakci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) ze dne 19. října 2020 nazvanou Jaký je dopad pandemie COVID-19 na přistěhovalce a jejich děti?,

— s ohledem na prohlášení Výboru ministrů Rady Evropy ze dne 1. února 2012 o vzestupu anticiganismu a rasovém násilí proti Romům v Evropě,

— s ohledem na čl. 3 odst. 3 a 5 Smlouvy o EU,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii ([3]) („směrnice o pohlavního zneužívání dětí“),

— s ohledem na směrnice EU o procesních právech ([4]),

— s ohledem na doporučení Komise ze dne 20. února 2013 s názvem Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění ([5]),

— s ohledem na vyhlášení roku 2021 Mezinárodním rokem odstranění dětské práce a přístup nulové tolerance k dětské práci uplatňovaný Komisí,

— s ohledem na sdělení Komise o ochraně migrujících dětí ze dne 12. dubna 2017 ([6]),

---

([1]) Zejména na obecnou připomínku č. 5 k obecným prováděcím opatřením Úmluvy o právech dítěte; č. 6 o zacházení s dětmi bez doprovodu a odloučených od rodin mimo svou zemi původu; č. 10 o právech dětí v soudním systému pro mladistvé; č. 12 o právu dítěte být vyslyšeno; č. 13 o právu dítěte na svobodu od všech forem násilí; č. 14 o právu dítěte na prvořadé zohlednění jeho zájmů; č. 15 o právu dítěte na dosažení nejvýše dosažitelné úrovně zdravotního stavu a č. 16 o povinnostech státu týkajících se dopadu podnikatelského sektoru na práva dětí.

([2]) Jak je zakotveno v rezoluci Valného shromáždění OSN A/Res/64/142 ze dne 24. února 2010.

([3]) Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 1.

([4]) Zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1).

([5]) Úř. věst. L 59, 2.3.2013, s. 5.

([6]) COM(2017)0211.

— s ohledem na závěry Rady ze dne 8. června 2017 o ochraně migrujících dětí,

— s ohledem na sdělení Komise přijatá s cílem vytvořit Unii rovnosti v souladu s politickými směry pro příští Evropskou komisi 2019–2024 ([7]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. června 2020 s názvem Strategie EU v oblasti práv obětí (2020–2025) ([8]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2019 o právech dětí u příležitosti 30. výročí Úmluvy OSN o právech dítěte ([9]),

— s ohledem na závěry Rady ze dne 3. května 2018 o ochraně migrujících dětí ([10]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro vnitrostátní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu ([11]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o provádění vnitrostátních strategií integrace Romů: boji proti negativním postojům vůči osobám romského původu v Evropě ([12]),

— s ohledem na otázku položenou Komisi ohledně práv dětí ve světle strategie EU pro práva dítěte (O-000007/2021 – B9-0007/2021),

— s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

A. vzhledem k tomu, že dítě je v první řadě dítětem, bez ohledu na svůj etnický původ, pohlaví, státní občanství, socioekonomické zázemí, schopnosti, migrační status či právní postavení rezidenta, potřebuje zvláštní ochranu a má nárok na všechna práva zakotvená v Úmluvě o právech dítěte;

B. vzhledem k tomu, že při všech krocích a rozhodnutích týkajících se dětí musí být primárně zohledněn jejich nejlepší zájem a jejich fyzické a duševní blaho;

C. vzhledem k tomu, že děti mají právo na inkluzivní, cenově dostupné předškolní vzdělávání, kvalitní péči a volný čas; vzhledem k tomu, že děti, zejména děti ze znevýhodněného prostředí, mají právo na ochranu před chudobou a na konkrétní opatření k posílení rovných příležitostí a k boji proti diskriminaci a segregaci ve vzdělávání; vzhledem k tomu, že investice do rozvoje v raném dětství nabízejí z hospodářského a společenského hlediska vysokou návratnost;

D. vzhledem k tomu, že před vypuknutím pandemie COVID-19 existovala u dětí dvakrát vyšší pravděpodobnost než u dospělých, že budou žít v extrémní chudobě ([13]); vzhledem k odhadům, podle nichž by v důsledku pandemie počet dětí žijících pod hranicí chudoby podle měřítka jejich domovského státu mohl stoupnout až o 117 milionů a přibližně 150 milionů dalších dětí bude žít ve vícerozměrné chudobě ([14]); vzhledem k tomu, že současná pandemie dále prohloubila nerovnosti a zvýšila riziko, že děti upadnou do extrémní chudoby, a to rychlejším tempem než v období před pandemií COVID-19, kdy již jedno dítě ze čtyř bylo v Evropě ohroženo pádem do chudoby;

([7]) Zejména sdělení ze dne 24. listopadu 2020 s názvem Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027 (COM(2020)0758), ze dne 18. září 2020 s názvem Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 (COM(2020)0565), ze dne 5. března 2020 s názvem Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COM(2020)0152), a ze dne 12. listopadu 2020 s názvem Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (COM(2020)0698).

([8]) COM(2020)0258.

([9]) Přijaté texty, P9_TA(2019)0066.

([10]) Úř. věst. C 41, 6.2.2020, s. 41.

([11]) Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 2.

([12]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0229.

([13]) Zprávy Eurostatu, EU children at risk of poverty or social exclusion (Děti v EU ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením), 5. března 2020.

([14]) Brožura UNICEF, Impact of COVID-19 on multidimensional child poverty (Dopad pandemie COVID-19 na vícerozměrnou chudobu dětí), září 2020; https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/

Čtvrtek 11. března 2021

E. vzhledem k tomu, že uzavření škol v důsledku současné pandemie COVID-19 postihlo až 1,6 miliardy dětí na celém světě a že se odhaduje, že by kvůli ní mohlo předčasně ukončit školní docházku nejméně 24 milionů studentů ([15]); vzhledem k tomu, že 370 milionů dětí na celém světě, z nichž je mnoho odkázaných na školní stravování coby hlavní zdroj své každodenní výživy, přišlo průměrně o 40 % školní stravy, neboť kvůli protiempidemickým opatřením byly uzavřeny školy ([16]); vzhledem k tomu, že dopady plynoucí ze zavírání škol a opatření omezujících přístup ke vzdělání jak ve školách, tak v rámci distančního vzdělávání postihují zejména děti z ekonomicky a sociálně znevýhodněného prostředí, a to především dívky a děti se zdravotním postižením;

F. vzhledem k tomu, že právo na vzdělání bylo vážně poznamenáno pandemií COVID-19; vzhledem k tomu, že jakkoli vzdělávací politika zůstává v pravomoci členských států, představuje pandemie COVID-19 a jí zapříčiněné nerovnosti ve vzdělávání společnou výzvu, která vyžaduje společný postup, politiky a nástroje celé Unie;

G. vzhledem k tomu, že z výzkum Eurostatu ([17]) vyplývá, že v roce 2018 byla poskytována formální péče o děti 88,3 % dětí v EU ve věku od tří let do minimálního věku zahájení povinné školní docházky, což dokládá zvýšenou potřebu zřizování většího počtu zařízení denní péče o děti, které jsou důležitým nástrojem kognitivního a sociálního rozvoje dětí od raného věku;

H. vzhledem k tomu, že domácí výuku si stále nemohou dovolit více než dvě třetiny dětí na celém světě z důvodu nedostatečného přístupu k internetu; vzhledem k tomu, že domácí výuka odhalila propast ve vzdělávání a digitální propast v řadě členských států EU a na celém světě, což má dopad na životní vyhlídky dětí i na jejich tělesné a duševní zdraví, a vzhledem k tomu, že digitální propast postihuje zejména mladé dívky a mladé lidi ve zranitelném postavení a příslušníky rasializovaných skupin;

I. vzhledem k tomu, že v celosvětovém průměru jedna ze čtyř dívek ve věku od 15 do 19 let není zaměstnaná ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, přičemž u chlapců je tento poměr jeden z deseti; vzhledem k tomu, že podpora rovnosti žen a mužů a posílení postavení dívek má zásadní význam pro dosažení cílů udržitelného rozvoje ([18]);

J. vzhledem k tomu, že se zdá, že děti jsou ušetřeny nejzávažnějších zdravotních důsledků současné globální pandemie; vzhledem k tomu, že krize COVID-19 si však vybírá obrovskou daň na dětech a představuje rostoucí a přímou hrozbu pro jejich blaho a rozvoj, a to i pokud jde o jejich duševní zdraví; vzhledem k tomu, že zvláště postiženy jsou děti ze znevýhodněného prostředí, nezletilé osoby bez doprovodu a děti, které jsou příslušníky menšin, jako např. romské děti; vzhledem k tomu, že se k dnešnímu datu odhaduje, že dalších 1,2 milionu dětí a 56 700 matek by mohlo v příštích šesti měsících zahynout kvůli neprovádění základních zdravotních zákroků, například pokud jde o rutinní zdravotní péči; vzhledem k tomu, že nedostatečný přístup ke službám zdravotní péče může ovlivnit všechny oblasti života ([19]);

K. vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech EU dochází k nárůstu počtu sebevražd; vzhledem k tomu, že v nedávném průzkumu mezi mladými lidmi provedeném v celé EU téměř jedna pětina dotazovaných odpověděla, že trpí duševními problémy nebo jejich příznaky, jako je deprese nebo úzkost ([20]); vzhledem k tomu, že OSN varovala před celosvětovou krizí duševního zdraví a před nečinností, které mohou mít zničující dlouhodobé sociální a ekonomické dopady na společnost, přičemž děti a dospívající osoby se nacházejí mezi nejohroženějšími ([21]);

([15]) https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/

([16]) Úřad pro výzkum UNICEF – pracovní dokument Innocenti a Světového potravinového programu, COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures n children's nutrition (COVID-19: nechybí jen třída. Dopad zavírání škol na výživu dětí), leden 2021.

([17]) Eurostat, Living conditions in Europe (Životní podmínky v Evropě), 2018.

([18]) UNICEF, Global annual results report 2019: Gender equality (Globální výroční zpráva o výsledcích za rok 2019: Rovnost žen a mužů).

([19]) FAO, IFAD, UNICEF, WFP a WHO, The State of Food Security and Nutrition in the World 2020 (Zpráva o stavu potravinového zabezpečení a výživy ve světě za rok 2020), 2020.

([20]) ChildFund Alliance, Eurochild, Save The Children, UNICEF a World Vision, Our Europe. Our Rights. Our Future (Naše Evropa. Naše práva. Naše budoucnost), leden 2021.

([21]) https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882

L. vzhledem k tomu, že nedostatky ve vnitrostátních systémech ochrany dětí a chybějící mechanismy nadnárodní spolupráce mezi členskými státy mohou dále přispět k sociálnímu vyloučení a vykořisťování dětí, zejména migrujících dětí; vzhledem k tomu, že byla zaznamenána určitá diskriminace v důsledku postupů a praxe orgánů v přeshraničních rodinných sporech týkajících se dětí ([22]); vzhledem k tomu, že horké linky rovněž hlásí nárůst počtu hovorů souvisejících s případy únosů dětí, zejména v posledních měsících, a to v důsledku zhoršení stávajících sporů v rodinách, které mají kořeny v různých zemích;

M. vzhledem k tomu, že podle nejnovější zprávy Komise o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi ([23]) představovaly děti téměř čtvrtinu všech registrovaných obětí ve všech členských státech;

N. vzhledem k tomu, že 152 milionů dětí je celosvětově zapojeno do dětské práce a přibližně 73 milionů z těchto dětí je vystaveno některé z nejhorších forem dětské práce: otroctví, nucené práci, nebezpečné práci nebo sexuálnímu vykořisťování ([24]); vzhledem k tomu, že Komise vyhlásila „nulovou toleranci dětské práce“ za jednu z politických priorit, kterou je třeba dodržet;

O. vzhledem k tomu, že u každé třetí dívky dochází k mrzačení ženských pohlavních orgánů a každá pátá dívka bude provdaná ještě jako dítě; vzhledem k tomu, že mrzačení ženských pohlavních orgánů je mezinárodně uznáváno za formu porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že sňatky dětí jsou v některých členských státech stále problémem, mají zničující dopad na práva a zdraví dívek a žen; a mimo jiné s sebou přinášejí riziko komplikací v těhotenství, stejně jako vystavení dívek pohlavnímu zneužívání, domácímu násilí, a dokonce i vraždám ze cti;

P. vzhledem k tomu, že kvůli pandemii a v důsledku opatření omezujících volný pohyb osob došlo v EU k nárůstu domácího a genderově podmíněného násilí a že podle poslední zprávy Europolu ([25]) došlo k nárůstu pohlavního zneužívání a vykořisťování dětí online, a to jak na „viditelném“, tak „temném“ webu; vzhledem k tomu, že 70 % až 85 % dětí, které byly vystaveny zneužívání, dotyčného pachatele zná, a že převážná většina z nich se stává obětí lidí, kterým důvěřují ([26]); vzhledem k tomu, že kvůli těmto opatřením vzrostla i další rizika spojená se zvýšenou dobou strávenou online, jako je kyberšikana;

Q. vzhledem k tomu, že děti se zdravotním postižením jsou zranitelné a mohou čelit sociálnímu vyloučení, marginalizaci, diskriminaci a omezenému přístupu ke službám; vzhledem k tomu, že existuje větší pravděpodobnost, že budou zanedbávány, vykořisťovány nebo pohlavně zneužívány; vzhledem k tomu, že děti se zdravotním postižením mají větší potřeby v oblasti zdravotní péče a jsou více závislé na komunitních službách ([27]);

R. vzhledem k tomu, že v roce 2019 byly 30,3 % žadatelů o azyl děti, což představuje 207 215 dětí v EU; vzhledem k tomu, že 7,1 % z těchto dětí byly nezletilé osoby bez doprovodu ([28]); vzhledem k tomu, že mnoho dětí je vystaveno nepřijatelným humanitárním situacím na vnějších hranicích EU nebo mimo EU; vzhledem k tomu, že děti bez doprovodu představují velmi zranitelnou skupinu a jsou vystaveny různým rizikům, včetně toho, že se stávají oběťmi zločineckých sítí, násilí, zneužívání a vykořisťování na migračních trasách do EU a v rámci EU ([29]); vzhledem k tomu, že dětem migrantů je často odepírán přístup k opatřením v oblasti integrace a začleňování, ochraně a sociálnímu zabezpečení; vzhledem k tomu, že děti bez doprovodu, které jsou žadateli o azyl, čelí zvláštním výzvám, jakmile dosáhnou 18 let, protože často musí opustit ubytování uzpůsobené potřebám dětí; vzhledem k tomu, že děti žádající o mezinárodní ochranu mohou trpět kvůli oddalování při vydávání konečného rozhodnutí;

([22]) Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. listopadu 2018 o úloze německého Úřadu péče o mládež (Jugendamt) v přeshraničních rodinných sporech, Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 107.
([23]) COM(2020)0661.
([24]) MOP, Global estimates of child labour: Results and trends, 2012-2016 (Globální odhady dětské práce: výsledky a trendy za období 2012–2016), 2017.
([25]) https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic
([26]) https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport
([27]) https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/
([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics
([29]) Evropské středisko pro boj proti převaděčství, 4. výroční zpráva o činnosti.

S. vzhledem k tomu, že při provádění zvláštních ochranných opatření a procesních záruk pro děti stanovených ve společném evropském azylovém systému existují značné mezery a nedostatky, přičemž mezi členskými státy existují rozdíly, například pokud jde o možnosti dětí zůstat se svými rodinnými příslušníky a/nebo poručníky mimo situace vazebního zajištění, zejména při sloučení rodiny ve smyslu směrnice Rady 2003/86/ES ([30]), podmínky přijetí, jmenování právních zástupců a poručníků a přístup k informacím, které jsou podány způsobem odpovídajícím dětskému věku, ke zdravotním a sociálním službám a vzdělání;

T. vzhledem k tomu, že děti se nadále rodí bez státní příslušnosti, a to i v EU, a je jim i nadále upírán přístup k základním právům; vzhledem k tomu, že podle odhadů nemá 200 milionů dětí na světě rodný list, což zvyšuje riziko bezdomovectví a vážně je znevýhodňuje v přístupu k právům a službám; vzhledem k tomu, že právo dítěte na získání státní příslušnosti a registrace hned po narození je zakotveno v článku 7 Úmluvy OSN o právech dítěte;

U. vzhledem k tomu, že děti patří mezi nejzranitelnější skupiny z hlediska dopadu změny klimatu, což ovlivňuje jejich střední délku života, zdraví, právo na vzdělání a právo na ochranu a způsobuje vysídlení v regionech náchylných k přírodním katastrofám; vzhledem k tomu, že environmentální rizika jsou příčinou každého čtvrtého úmrtí dětí ([31]);

V. vzhledem k tomu, že účast dětí na tvorbě vnitřních a vnějších politik EU je stále omezená; vzhledem k tomu, že by měly být zavedeny systémové způsoby, jak zakotvit na právech založenou účast dětí na tvorbě politik na unijní, vnitrostátní i místní úrovni; vzhledem k tomu, že děti mají právo účastnit se demokratického života a rozhodování, která se jich přímo či nepřímo dotýkají; vzhledem k tomu, že nejvíce marginalizované a vyloučené skupiny mají ještě méně příležitostí účastnit se politických a rozhodovacích procesů;

W. vzhledem k tomu, že v EU je stále zadržován značný počet dětí; vzhledem k tomu, že Výbor OSN pro práva dítěte zřetelně stanovil, že děti by nikdy neměly být zadržovány v souvislosti s migrací a že zadržení není nikdy v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Newyorské deklaraci pro uprchlíky a migranty ze dne 19. září 2016; vzhledem k tomu, že členské státy musí zajistit přiměřené, humánní a nevazební alternativy zadržení, včetně zajištění toho, aby opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19 nikdy nevedla k zadržení dětí; vzhledem k tomu, že členské státy by měly systematicky shromažďovat rozčleněné údaje o zadržování dětí v souvislosti s migrací, zatímco Komise by měla podporovat srovnatelnost těchto údajů prostřednictvím Eurostatu;

X. vzhledem k tomu, že děti umístěné v uzavřených ústavech byly pandemií zvláště zasaženy; vzhledem k tomu, že opatření omezující volný pohyb osob zvyšují zranitelnost dětí žijících v ústavech psychiatrické a sociální péče, dětských domovech, uprchlických táborech, zadržovacích střediscích a jiných uzavřených zařízeních; vzhledem k tomu, že případy násilí na dětech zadržovaných v těchto prostorách pravděpodobně zůstanou nezjištěny a služby sociální péče o děti a rodiny jsou přetíženy a narušovány;

Y. vzhledem k tomu, že obecné nařízení o ochraně osobních údajů ([32]) uznává, že si osobní údaje dětí zasluhují zvláštní ochranu, a že děti potřebují, aby jim byly informace o jejich údajích poskytovány v jazyce přiměřeném jejich věku; vzhledem k tomu, že přístup dětí k platformám sociálních médií musí být provázen jejich lepším porozuměním digitálním technologiím; vzhledem k tomu, že podpora digitálního vzdělávání, gramotnosti a dovedností má klíčový význam pro omezení zneužívání sociálních médií, zejména v případě nezletilých uživatelů, kteří mají přístup na platformy, u nichž se nevyžaduje ověření věku, v zájmu ochrany zranitelných skupin, zejména dětí;

1. vítá iniciativu Komise k vypracování nové komplexní strategie pro práva dítěte deset let po Agendě EU v oblasti práv dítěte z roku 2011; požaduje, aby byly přijaty odpovídající legislativní a nelegislativní návrhy a závazné a nezávazné nástroje EU k řešení problémů, kterým děti čelí;

([30]) Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, 3.10.2003, s. 12).

([31]) UNICEF, Reimagining our Future: Building Back Better from COVID-19 (Nová koncepce budoucnosti: „obnova k lepšímu“ po pandemii COVID-19), červen 2020.

([32]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

2. zdůrazňuje, že dítě je v první řadě dítětem, bez ohledu na svůj etnický původ, pohlaví, státní občanství nebo socioekonomické zázemí, schopnosti nebo migrační status či právní postavení rezidenta a že nejlepší zájem dítěte musí být zakotven ve všech politikách, postupech a činnostech EU, které se týkají dětí;

3. znovu vyzývá, aby byla do strategie EU pro práva dítěte zapracována všechna opatření uvedená v usnesení Parlamentu ze dne 26. listopadu 2019 o právech dětí u příležitosti 30. výročí Úmluvy o právech dítěte;

4. zdůrazňuje, že strategie EU musí uplatňovat přístup vyváženého zastoupení žen a mužů, začleňovat genderové hledisko do všech odvětví tvorby programů, zaměřit se na kvalitní život a posílení postavení dívek, řešit jejich konkrétní potřeby a uznávat jejich práva;

5. zdůrazňuje, že strategie by měla vyzvat členské státy, aby přidělily veškeré zdroje potřebné k účinnému provádění Úmluvy OSN o právech dítěte; dále vyzývá členské státy, aby řešily strukturální nerovnosti a upřednostnily veřejné investice do vzdělávání, zdravotní péče, bydlení, podpory rodiny a péče o děti a aby investovaly do vysoce kvalitních univerzálních služeb, které budou dostupné všem dětem; vyzývá členské státy, aby posílily kapacity pracovních sil v sociálních službách s cílem podpořit děti a rodiny, které čelí zvláštním výzvám, a aby podporovaly subjekty v oblasti ochrany dětí působící v první linii;

6. vyzývá členské státy, aby zaručily právo na vzdělání každému dítěti a zavést opatření pro boj proti předčasnému ukončování školní docházky a pro prevenci tohoto jevu a zajistit genderově vyvážený přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání od raného dětství až do dospívání, a to i pro romské děti, děti se zdravotním postižením, děti bez státní příslušnosti a migrující děti a děti žijící v oblastech postižených naléhavou humanitární situací;;

7. zdůrazňuje, že vzdělávání prostřednictvím digitálních technologií by nikdy nemělo trvale nahrazovat prezenční výuku, zejména v prostředí, kde je omezený přístup k technologiím, a mělo by být využíváno pouze v dobách velkých obtíží, jako jsou pandemie, nebo způsobem, který je doplňkem prezenční, kontaktní výuky; vyzývá Komisi, aby důkladně posoudila, jak krize ovlivnila právo na vzdělání, a aby na základě výsledků této analýzy předložila členským státům doporučení;

8. vyzývá členské státy, aby zavedly zvláštní opatření v zájmu „bezpečných škol“, mimo jiné i poskytováním hygienických potřeb a informováním dětí o významu mytí rukou a dalších hygienických opatřeních souvisejících s pandemií COVID-19, a to způsobem přiměřeným jejich věku;

9. vyzývá členské státy, aby zaručily právo na inkluzivní vzdělávání a zajistily přístup ke komplexním informacím o pohlaví a sexualitě a k sexuální a reprodukční zdravotní péči a vzdělávání v oblasti vztahů přiměřené věku dětí, kterým jsou určeny; připomíná, že vzdělávání v této oblasti je nezbytné k zajištění úplného vzdělávání a ochrany dětí v souladu s nejnovější zprávou Komise;

10. znovu vyzývá EU, aby zintenzivnila svá opatření k ukončení všech forem násilí a diskriminace na dětech, včetně fyzického, sexuálního, ekonomického a psychologického násilí, zraňování, zneužívání, zanedbávání, špatného zacházení a vykořisťování páchaného online i offline, nucených sňatků, obchodování s lidmi, zneužívání a vykořisťování dětí migrantů, mučení, vražd ze cti, mrzačení ženských pohlavních orgánů, incestu, nuceného ukončení školní docházky a využívání dětí jako vojáků; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění konzistentnosti, pokud jde o ochranu dětí před násilím, obchodováním a vykořisťováním, musí všechny legislativní a nelegislativní iniciativy týkající se práv dětí zohledňovat strategii EU pro práva dítěte; vyzývá Komisi, aby zveřejnila harmonogram týkající se těchto návrhů a zajistila provádění jejich doporučení prostřednictvím vhodného a účinného monitorovacího mechanismu;

11. vyzývá Komisi a členské státy, aby jak na úrovni právní úpravy, tak v praxi ukončily veškerou dětskou práci a všechny ostatní formy práce, které by mohly poškozovat zdraví a bezpečnost dětí; zdůrazňuje naléhavou potřebu řešit tuto otázku s ohledem na dopad krize COVID-19 na nejzranitelnější osoby, které byly postiženy příjmovými šoky a nedostatečným přístupem k sociální ochraně, v důsledku čehož je více dětí nuceno pracovat; vyzývá proto Komisi, aby zahrnula práva dětí do nadcházejícího rámce udržitelné správy věcí veřejných v EU, včetně povinných požadavků EU na náležitou péči, a aby podporovala třetí země při odstraňování dětské práce prostřednictvím programů spolupráce; doporučuje, aby byla přijata meziodvětvová povinná náležitá pečlivost a zajištěno, že všechny politiky EU budou vstřícné k dětem tím, že budou prováděny předběžné i následné kontroly v oblasti lidských práv;

Čtvrtek 11. března 2021

12. vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby zintenzivnili úsilí o prevenci a ukončení závažného porušování práv dětí postižených ozbrojeným konfliktem; je hluboce znepokojen skutečností, že ke spojení dětí a jejich náboru do ozbrojených skupin často dochází v situacích, kdy děti nemají jiné možnosti; zdůrazňuje význam prosazování agendy pro děti postižené ozbrojeným konfliktem v rámci vnější činnosti EU a v rámci politik boje proti terorismu a bezpečnostních politik v souladu s akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii a její začlenění do politických dialogů, misí a činností v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP), reformy bezpečnostního sektoru a zprostředkování míru; vyzývá Komisi a vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby v rámci delegací EU jmenovali zvláštní úředníky pro ochranu dětí a aby v této věci zřídili příslušné útvary; vyzývá členské státy, aby chránily dětské státní příslušníky, kteří mohou být zadrženi kvůli trestným činům souvisejícím s bezpečností nebo příslušnosti k ozbrojené skupině, a aby usnadnily jejich návrat do země původu za účelem rehabilitace, opětovného začlenění a/nebo případně stíhání v plném souladu s mezinárodním právem;;

13. zdůrazňuje, že ochrana dětí před pohlavním vykořisťováním a zneužíváním je zcela zásadní; lituje skutečnosti, že směrnici o pohlavním zneužívání dětí dosud neprovedlo 23 členských států; bere na vědomí důraz, který klade Rada Evropy na spolupráci více zúčastněných stran jako základ pro reakci na pohlavní zneužívání dětí online, která zahrnuje donucovací orgány, vnitrostátní orgány, mechanismy ohlašování a poskytovatele služeb / průmysl; vítá záměr Komise navrhnout v prvním semestru roku 2021 dlouhodobější legislativní rámec pro boj proti pohlavnímu zneužívání dětí; znovu připomíná, že podporuje vytvoření evropského střediska pro prevenci a boj proti pohlavnímu zneužívání dětí, tuto možnost v současné době posuzuje Komise; vítá práci Europolu v oblasti prevence, zejména jeho kampaně na zvyšování povědomí o prevenci pohlavního vykořisťování dětí online ([33]) ([34]);

14. zdůrazňuje, že míra násilí a zneužívání dětí roste znepokojivou měrou, zatímco sociální služby a ochranné instituce se během pandemie COVID-19 stávají do značné míry nepřístupnými; zdůrazňuje, že je třeba rozvíjet preventivní politiky boje proti násilí na dětech na úrovni EU; zdůrazňuje úlohu agentur a orgánů EU při provádění legislativního rámce EU týkajícího se práv dětí; vyzývá Komisi, aby do strategie začlenila akční plán EU obsahující normy a referenční hodnoty pro poskytovatele online služeb a technologické společnosti s cílem zajistit bezpečnost dětí online, která se nebude omezovat pouze na ochranu dětí, aby se nestaly subjekty nelegálního obsahu, a na ochranu před škodlivým obsahem; vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby kriminalizovaly sexuální zneužívání dětí na internetu a kybernetické pronásledování;

15. vyzývá Komisi, aby zajistila soulad strategie EU s prioritami a legislativními návrhy obsaženými v nedávné strategii EU pro účinnější boj proti pohlavnímu zneužívání dětí, ve strategickém rámci EU pro rovnost, začleňování a účast Romů, strategii EU pro rovnost žen a mužů a ve strategii EU pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025;

16. je přesvědčen, že je zásadně důležité, aby byla do strategie EU zahrnuta konkrétní opatření k investování do dětí za účelem vymýcení dětské chudoby, včetně vytvoření evropské záruky pro děti s odpovídajícími zdroji; vyzývá Komisi, aby v souladu se svým závazkem předložila v prvním čtvrtletí roku 2021 návrh na zřízení evropské záruky pro děti, a vyzývá členské státy, aby urychlily její provádění a investovaly do boje proti dětské chudobě a sociálnímu vyloučení veškeré možné zdroje, včetně fondů EU, jako jsou Evropský sociální fond plus (ESF+), Pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU), Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), InvestEU, Erasmus+ a Azylový a migrační fond (AMF); zdůrazňuje, že členské státy by měly zavést víceleté vnitrostátní strategie pro řešení dětské chudoby a sociálního vyloučení a národní akční plány záruky pro děti;

17. je znepokojen tím, že v souvislosti s oživením po krizi COVID-19 vzroste potřeba boje proti dětské chudobě a že tato chudoba bude mít stále větší dopad na děti jako nejzranitelnější skupinu mezi nejvíce znevýhodněnými; naléhavě požaduje, aby byla strategie EU doplněna o komplexní strategii boje proti chudobě, včetně opatření k zajištění důstojného

([33]) https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/online-sexual-coercion-and-extortion-crime

([34]) https://www.europol.europa.eu/stopchildabuse

a dostupného bydlení a řešení problému bezdomovectví; připomíná, že každá strategie zaměřená na vymýcení dětské chudoby musí zohledňovat realitu rodičovství samoživitelů a rodin s mnoha dětmi, jelikož domácnosti samoživitelů a domácnosti s mnoha dětmi patří mezi ohrožené skupiny;

18. zdůrazňuje, že je důležité, aby strategie EU zavedla opatření k zajištění dobrého přístupu ke zdravotní péči pro děti a rodiny v souladu s programem EU4Health s přihlédnutím k obtížím, které mají děti při přístupu k tomuto právu;

19. zdůrazňuje, že je třeba, aby strategie EU zavedla opatření k aktualizaci stávajícího rámce EU pro opatření v oblasti duševního zdraví a dobrých životních podmínek, který by měl být plně inkluzivní, aby také vyhovoval potřebám dětí ve zranitelných situacích a dětí pocházejících z marginalizovaných a rasializovaných skupin; vyzývá Komisi a členské státy, aby navýšily investice do služeb v oblasti duševního zdraví a psychosociální podpory pro děti a rodiny, zejména v zemích s nízkými a středními příjmy a v nestabilních a humanitárních krizových situacích; vyzývá členské státy, aby zavedly mechanismy pro včasné odhalování problémů duševního zdraví; požaduje plné začlenění podpory psychosociálního a duševního zdraví do vnitrostátních a nadnárodních systémů ochrany dětí, jakož i školení odborníků týkající se konkrétních potřeb dětí;

20. znovu vyzývá, aby bylo zajištěno, že systém soudnictví bude vstřícný k dětem a bude uplatňovat vhodná a inkluzivní řízení, která budou zohledňovat potřeby všech dětí; zdůrazňuje, že je důležité zajistit právo dítěte být vyslyšeno, získat pomoc právního zástupce a být plně informováno způsobem přiměřeným jejich věku ve všech fázích soudního řízení v souladu s články 4 a 16 směrnice (EU) 2016/800 a s články 22 a 24 směrnice 2012/29/EU ([35]), a to včetně migrujících dětí se zvláštním důrazem na nezletilé osoby bez doprovodu; vyzývá členské státy, aby tyto směrnice urychleně provedly a prosazovaly; vyzývá členské státy, aby zajistily, že soudy pro děti a věci rodinné budou fungovat jako základní služba, budou pokračovat v naléhavých slyšeních a vydávat soudní příkazy, kterými se nařizuje péče a ochrana dětí bezprostředně ohrožených zanedbáváním nebo zneužíváním; připomíná, že by měly být zavedeny zvláštní záruky pro děti, které přicházejí do styku s jakýmikoli soudními nebo souvisejícími řízeními, a zdůrazňuje, že je třeba vyškolit specializovaný personál;

21. s politováním konstatuje, že 11 z 27 členských států neposkytlo dětem přístup k online cíleným informacím o soudním systému, jako je interaktivní vzdělávání v oblasti zákonných práv, a vyzývá všechny členské státy, aby zajistily, že děti budou mít k těmto informacím přístup způsobem přiměřeným jejich věku s přihlédnutím ke všem zdravotním postižením, která by mohla přístup ztěžovat ([36]);

22. poukazuje na význam nejlepšího zájmu dítěte v přeshraničních rodinných sporech; vyzývá členské státy, aby zajistily splnění svých povinností stanovených v nařízení Brusel IIa ([37]) a aby vnitrostátní orgány uznaly a vymáhaly rozsudky vydané v jiném členském státě v případech týkajících se dětí, jako jsou rozsudky týkající se péče o dítě, práva styku s dítětem a vyživovací povinnosti; zdůrazňuje význam úzké spolupráce a účinné komunikace mezi jednotlivými vnitrostátními a místními orgány, které jsou zapojeny do řízení o péči o dítě; vyzývá členské státy, aby respektovaly právo dětí setkávat se s rodiči navzdory opatřením omezujícím volný pohyb osob v souvislosti s pandemií, pokud to neohrozí jejich bezpečnost a zdraví;

23. požaduje, aby EU, její agentury a členské státy ukončily dětské bezdomovectví v EU i mimo ni, mimo jiné zlepšením kapacit úředníků v první linii rozpoznávat, zaznamenávat a vhodně reagovat na bezdomovectví v souvislosti s migrací a azylem, podporou a zajišťováním všeobecného přístupu k zápisu narození a vydávání rodných listů bez ohledu na status rodičů, včetně rodin LGBTQI+, zavedením, zlepšením a prováděním právních záruk za účelem prevence dětského bezdomovectví a zavedením a zdokonalením postupů pro určení bezdomovectví založených na právech dítěte za účelem splnění mezinárodních závazků vůči osobám bez státní příslušnosti v souvislosti s migrací v souladu s nejlepšími zájmy dítěte a jeho právem na získání státní příslušnosti;

([35]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012 , kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

([36]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf

([37]) Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

24. zdůrazňuje, že do strategie EU musí být zahrnuta opatření na zlepšení situace migrujících dětí a ochranu jejich zájmů v EU i mimo ni, a to v každé fázi azylového řízení; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily provádění záruk a procesních práv pro děti v rámci společného evropského azylového systému se zvláštním zaměřením na rychlé procesy sloučení rodiny v souladu se směrnicí 2003/86/ES, přístup k odpovídajícím podmínkám přijetí, sociální a lékařskou péči, včasné jmenování kvalifikovaných právních a zákonných zástupců pro nezletilé osoby bez doprovodu a přístup k informacím přiměřeným jejich věku;

25. zdůrazňuje význam integrace a začleňování migrujících dětí a dětí v postavení uprchlíků; připomíná, že je třeba odstranit všechny překážky přístupu k základním službám a opatřením v oblasti integrace a začleňování, včetně podpory psychosociálního a duševního zdraví, a poskytnout dětem příležitosti ke zlepšení sociálního začleňování; vyzývá Komisi, aby naléhavě přijala opatření ke zvýšení povědomí o důležitosti změny způsobu prezentace migrace a k boji proti negativní stereotypizaci;

26. zastává názor, že by strategie měla stanovit jako jednu z priorit práva dětí s ohledem na odnětí svobody v souladu s právy nastíněnými v globální studii OSN o uvězněných dětech; naléhavě žádá EU a členské státy, aby zintenzivnily úsilí o ukončení zadržování dětí, zejména v souvislosti s migrací, a aby vypracovaly alternativy k zadržení založené na komunitě, které budou splňovat požadavky nejlepšího zájmu dítěte a poskytovat dětem možnost zůstat se svými rodinnými příslušníky a/nebo opatrovníky mimo situace vazebního zajištění po dobu, kdy se bude řešit jejich migrační status;

27. zastává názor, že strategie EU by měla zahrnovat a podporovat práva zranitelných dětí ve všech oblastech politiky a přijmout průřezový přístup, který bude zohledňovat různé formy diskriminace, jimiž jsou vystaveny mimo jiné děti, které jsou příslušníky rasializovaných skupin, děti se zdravotním postižením, děti bez rodičovské péče nebo děti ohrožené rizikem ztráty rodičovské péče, děti v ústavní péči, děti LGBTIQ, děti z etnických menšin, migrující děti a děti v postavení uprchlíků, děti bez státní příslušnosti a bez dokladů, dětské oběti násilí a pohlavního zneužívání, děti přímo či nepřímo ovlivněné systémy soudnictví, děti s duševními problémy, děti bez domova, dívky a děti uvězněných rodičů; připomíná, že sociální služby a podpora rodiny mají zásadní význam, aby se zabránilo rozdělení rodin a sociálnímu vyloučení;

28. zdůrazňuje, že romské děti, zejména romské dívky, čelí v celé Evropě další zátěži ve formě rasismu, jakož i diskriminaci na základě pohlaví, v důsledku čehož jsou vytlačovány na okraj společností; zdůrazňuje, že nízké dosažené vzdělání, vysoká míra absencí a předčasného ukončování školní docházky, neinkluzivní školské systémy, vysoká míra nezaměstnanosti a nedostatek pracovních příležitostí připravují romské chlapce a dívky o realistické možnosti integrace a plné účasti ve společnosti; připomíná skutečnost, že chybějící osobní doklady brání mnoha romským dívkám v přístupu ke vzdělání, zdravotní péči a dalším souvisejícím službám, a dále připomíná, že zvýšená míra rasismu a anticiganismus mají vliv na bezpečnost romských dívek a zvyšují jejich náchylnost k tomu, aby se staly oběťmi sociálního vyloučení, vykořisťování, obchodování s lidmi a násilí ([38]);

29. zastává názor, že strategie EU by měla navrhnout inkluzivní přístup k ochraně nejzranitelnějších dětí v souladu s Listinou, Úmluvou OSN o právech dítěte a obecnými připomínkami Výboru OSN pro práva dítěte a cíli udržitelného rozvoje souvisejícími s dětmi tak, aby nikdo nezůstal opomenut; připomíná, že je třeba vytvořit bezpečné prostředí pro zranitelné děti a jejich rodiny prostřednictvím sociálních investic, a uznává, že podmínky bydlení pro děti a rodiny by měly být uznány v definici zranitelnosti a měly by tvořit její součást; zdůrazňuje, že je důležité vyvinout a posílit integrované vnitrostátní a nadnárodní systémy ochrany dítěte, které budou zahrnovat zdroje a plány provádění a monitorování;

30. zdůrazňuje, že je třeba, aby se EU ve všech svých vnitřních i vnějších politikách zabývala fyzickými (nedostatečná infrastruktura a nevýhodná zeměpisná poloha), technologickými (zařízení s nízkou výkonností), kulturními (genderové a sociální normy, kulturní zvyky a zdravotní postižení nebo příslušnost k menšině), hospodářskými a sociálními překážkami v přístupu k digitálním technologiím;

31. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU investovala do digitální gramotnosti s cílem zajistit volný přístup k digitální gramotnosti a digitálnímu vzdělávání pro všechny děti, zejména děti z marginalizovaných komunit s nedostatečnými službami, se zaměřením na budování jejich odolnosti a nabízení psychosociální podpory; konstatuje, že tyto investice by mohly být provedeny jako součást Nové agendy dovedností pro Evropu Evropského vzdělávacího prostoru a mohly by

([38]) https://rm.coe.int/16800c0a86

využívat rozvojových a humanitárních fondů EU; zdůrazňuje, že investice do zajištění toho, aby vzdělávací systémy mohly poskytovat digitální vzdělávání a zajišťovat gramotnost a dovednosti všem dětem, jsou klíčem k tomu, jak podpořit porozumění dětí digitálním technologiím, překonat nerovnosti, zlepšit digitální začleňování a ochranu dětí a jejich práv online i offline; připomíná, že rozvoj digitálního vzdělávání, gramotnosti a dovedností by měl děti vybavit tak, aby byly schopné bojovat proti nebezpečím digitálního prostoru a zvládat své odpovědnosti při interakci v něm;

32. vyzývá Komisi, aby zahrnula hlasy dětí tím, že vytvoří formální mechanismy pro dialog a konzultace a zajistí jejich plnou a smysluplnou účast na rozhodování se zvláštním zaměřením na posílení hlasu nejzranitelnějších osob, jako jsou dívky, děti žijící v chudobě, vysídlené a migrující děti a osoby se zdravotním postižením;

33. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly zvláštní mechanismy pro hodnocení dopadu COVID-19 na všechny děti s cílem shromažďovat údaje, které jsou zapotřebí pro vypracování lepších vnitrostátních akčních plánů pro řešení otázek týkajících se dětí na základě názorů dětí; vyzývá členské státy EU, aby při vymezování národních plánů obnovy vytvořily přístup založený na právech dětí;

34. vyzývá Radu, aby přijala závěry ohledně strategie EU, které podle vzoru Evropského konsensu o rozvoji stanoví nový závazný rámec pro orgány EU a členské státy a zajistí provádění řádně navržených, komplexních a řádně financovaných integrovaných vnitrostátních a nadnárodních systémů pro ochranu práv dětí;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že právům dítěte bude přiznána priorita a budou začleněna do všech vnitřních i vnějších politik Unie, jejích činností a programů, které se přímo či nepřímo týkají dětí, a aby zajistily konzistentnost a soudržnost všech různorodých nástrojů;

36. vyzývá Komisi, aby za účelem přidělování svých rozpočtových prostředků zavedla ukazatel týkající se dětí s cílem umožnit orgánům EU a jejím partnerům měřit a monitorovat unijní investice do dětí, a to prostřednictvím shromažďování rozčleněných a konkrétních údajů, na základě kterých by bylo možné identifikovat mezery mezi politickými a finančními závazky, což by umožnilo stanovit odhad výše podpory EU v oblasti práv dětí;

37. vyzývá členské státy, aby vypracovaly roční akční plán s cílem provést opatření stanovená ve strategii EU pro práva dítěte a začlenit své vnitrostátní akční plány do plánu EU na podporu oživení a odolnosti;

38. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že strategie EU pro práva dítěte bude dostatečně financována s cílem zajistit, že vnitřní i vnější nástroje financování EU, jakož i vnitrostátní rozpočty, budou podporovat provádění priorit stanovených ve strategii;

39. vyzývá Komisi, aby zajistila řádné monitorování uplatňování strategie EU ze strany všech členských států; připomíná, že je třeba zajistit smysluplnou a inkluzivní účast dětí založenou na právech v celém procesu vytváření a provádění strategie a používat měřítka a ukazatele k lepšímu sledování pokroku;

40. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.